

A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL JELENTÉSE A FELEMELT ÖTÉVES TERV MÁSODIK ÉVÉNEK HARMADIK NEGYEDÉVI TELJESÍTÉSÉRŐL

Az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés és az áruforgalom fejlődését, a beruházások, valamint a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának emelkedését 1951 III. negyedévében a következő adatok jellemzik:

Ipar

1951 III. negyedévében az egész gyáripár a termelési tervet 99,4%-ra, ezen belül a nehézipar 98,5%-ra, a könnyűipar 101,2%-ra, az élelmezési ipar 98,4%-ra teljesítette.

Az egész gyáripár 1951 III. negyedévi termelése 24,8%-kal volt több, mint 1950 III. negyedévében — ezen belül a nehézipar termelése 32,2%-kal, a könnyűiparé 19,8%-kal, az élelmezési iparé 11,0%-kal emelkedett. Az iparcsoportok közül a bányászat termelése 12,4%-kal, a kohászaté 32,8%-kal, a gépgyártásé 49,4%-kal, az építőanyagiparé 22,3%-kal, a textiliparé 14,0%-kal emelkedett a múlt év azonos időszakához képest.

Az év III. negyedévében az egyes iparcsoportok tervteljesítése a következőképpen alakult:

Iparcsoport	1951 III. negyedé- nek tervteljesítési %-a
Bányászat	90,2
Kohászat	99,6
Gépgyártás	97,4
Erősáramú berendezés	99,7
Gyengeáramú berendezés	100,0
Finommechanika	103,0
Tömegcikk	111,1
Javitóműhelyek	108,2
Villamosenergia	99,7
Építőanyagipar (építésügyi és könnyűipari minisztérium együtt)	92,3
Vegyészeti	100,6
Gumi	92,4
<i>Nehézipar összesen</i>	<i>98,5</i>
Fa	91,9
Papír	103,0
Nyomda	103,0
Textil	101,0
Bőr és szőrme	106,6
Ruházat	104,2
<i>Könnyűipar összesen</i>	<i>101,2</i>
Élelmezés	98,4
<i>Gyáripár összesen</i>	<i>99,4</i>

Az egyes minisztériumokhoz tartozó iparvállalatok III. negyedévi termelési tervüket a következőképpen teljesítették:

Minisztérium	1951 III. negyedé- nek tervteljesítési %-a
Bánya- és energiaügyi minisztérium	96,3
Kohó- és gépipari minisztérium	100,9
Könnyűipari minisztérium	101,7
Élelmezési minisztérium	98,4
Építésügyi minisztérium (építőanyagipar)	88,4
Közlekedés- és postaügyi minisztérium	103,5

A fontosabb iparcikkek termelése 1951 III. negyedében 1950 III. negyedéhez viszonyítva a következőképpen alakult:

Cikk megnevezése	1951 III. negyed 1950 III. negyed %-ában
Szén	117,5
Vas és acél	119,6
Esztergagépek	130,9
Mozdony (közforgalmi vasúti vontató)	128,1
Vasúti teherkocsi	70,2
Tehergépkocsi	196,3
Motorkerékpár	192,1
Kerékpár	117,9
Traktor	95,1
Villamosforgógépek	161,4
Izzólámpa	117,7
Rádióvevő készülék	125,3
Varrógép	121,6
Villamosenergia	117,1
Gép- és motorolaj	134,4
Gépkocsiabroncs-köpeny	128,6
Tégla	111,8
Mész	90,8
Cement	113,4
Húzottüveg	112,6
Pamutszövet	106,2
Gyapjuszövet	116,9
Selyemszövet	110,3
Len- és kenderszövet	107,4
Selyemharisnya	149,0
Pamutharisnya	128,0
Bőr cipő	120,0
Férfiöltöny	119,1
Női kabát	123,1
Liszt	108,6
Szesz	150,8
Cigaretta	149,4
Édesipari készítmények	142,5
Szappan	117,3
Gyufa	131,4

Terven felül a III. negyedévben jelentős mennyiségű vasércet, acél-nyersvasat, vasöntvényt, kovácsolt acélt, gőzmozdonyt, motorkerékpárt, gyalugépet, fűrőgépet, marónátront, foszforműtrágyát, köszénkokszt,

növényvédőszert, gép- és motorolajat, ballonruházatot, furnért, öntöttüveget, pamutharisnyát, szeszt, sört, malátát, keményítőt, cigarettát, stb. gyártottak.

A tervvel szemben elmaradás mutatkozik a szén, nyersolaj, tőzeg, timföld és hutaaluminium, martinacél, hengerelt áru, acélöntvény, motorvonat, marógép, traktor, vasúti személykocsi, vasúti teherkocsi, kerékpár, tehergépkocsi, autóbusz, gépkocsiabroncs-köpeny és -tömlő, zsírszalonna, tej és vaj termelésében.

Építőipar

Az építőipar 1951 III. negyedévi termelési tervét 100,5%-ra, ezen belül a magasépítőipar 104,8%-ra, a szerelőipar 108,9%-ra, a mélyépítőipar — részben a szeptemberi esős időjárás következtében — 92,4%-ra teljesítette. Az egyes minisztériumokhoz tartozó építőipari vállalatok III. negyedévi termelési tervüket a következőképpen teljesítették:

Építésügyi minisztérium	105,0
Közlekedés- és postaügyi minisztérium	90,6

Az ipari minisztériumok vállalatai III. negyedévi tervüket saját rezsi-ben végzett építkezéseknél 81,7%-ra teljesítették.

Az építőipar termelése 1951 III. negyedévében múlt év hasonló időszakához képest 121,1%-ra, ezen belül a magasépítőiparé 107,9%-ra, a szerelőiparé 142,6%-ra, a mélyépítőiparé 137,0%-ra emelkedett.

A tervidőszakban tovább fokozódott az építőipari munkálatok gépesítése. A földmunkáknak az előző negyedévi 30%-kal szemben 44%-át, a betonkeverési munkáknak az előző negyedévi 80%-kal szemben 85%-át gépek segítségével végezték. A Sztahanov-módszerrel végzett falazás részaránya a múlt negyedévi 34%-ról a tervidőszakban 39%-ra emelkedett.

A helyi tanácsok irányítása alatt álló magas- és mélyépítőipari vállalatok fejlődése ebben a negyedévben sem volt kielégítő. Negyedéves tervüket nem teljesítették.

Mezőgazdaság

A tervidőszakban befejeződtek az aratási és cséplési munkák. A jó időjárás, a fejlett agrotechnikai eljárások szélesebbkörű alkalmazása és a társasgazdálkodás kiterjedése következtében a betakarított kenyérgabona mennyisége jelentősen túlhaladta a sokévi átlagot. Az állami gazdaságok termésátlaga kenyérgabonában átlag 13%-kal, a termelőszövetkezeteké 8%-kal magasabb, mint az egyéni gazdálkodóké. A többi főbb növényeknél is jó termést értünk el. Árpából 22%-kal, zabból 37%-kal, kukoricából és cukorrépából mintegy 60%-kal, burgonyából több mint 100%-kal magasabb a termésátlag, mint az előző évben.

A másodnövények vetésterülete kétszerese az elmúlt évinek.

A mezőgazdaság gépesítése tovább fokozódott. Az előző év azonos időszakához viszonyítva a gépállományokon a traktorok száma 47%-kal, a vontatóké 43%-kal, az aratógépeké 188%-kal nőtt meg.

A tervidőszakban jelentősen erősödött a szocialista szektor. A termelőszövetkezeteknél az előző év megfelelő időszakához viszonyítva a családok száma közel háromszorosára, szántóterületük két és félszeresére emelkedett. Közös állatállományuk azonban az elmúlt évhez viszonyítva csak mintegy 60%-kal nőtt.

Az állami gazdaságok szántóterülete egy év alatt több mint 31%-kal emelkedett. Állatállományuk 26%-kal több, mint egy évvel ezelőtt. A cséplési munkák elhúzódása és a csapadékos időjárás következtében a talajmunkák végzésénél és az őszi vetésnél bizonyos késedelem mutatkozik.

Közlekedés

A közlekedés 1951 III. negyedévben áruszállítási tervét 94,2%-ra, személyszállítási tervét 104,6%-ra teljesítette. Ez a múlt év azonos időszakához hasonlítva 31,6, illetve 21,6% emelkedést jelent.

A vasúti közlekedésben az áruszállítás teljesítménye egy év alatt 11,9%-kal, a személyszállításé 30,9%-kal emelkedett. A teherárak napi átlagos rakodásában a múlt év hasonló időszakához képest a fontosabb árucikkeknek az emelkedés mértéke a következő: szénnél 13,6%, téglá- és cserépnél 63,4%, vas- és acélárúnál 27,3%, burgonyánál 190%, zöldség- és főzeléknél 144,2%, takarmánygabonánál 86,2%.

A vízi közlekedés áruforgalma egy év alatt 52,8%-kal nőtt.

A városi közlekedésben az autóbuszok utasforgalma a fővárosban 29,3%-kal, a vidéki városokban 58%-kal; a közúti villamosforgalom a fővárosban 12%-kal, a vidéki városokban 41,2%-kal; a helyi érdekű vasút utasforgalma 31,2%-kal emelkedett.

A távolsági autóbuszok utasforgalma egy év alatt 81%-kal nőtt.

A tehergépkocsiközlekedés a III. negyedévben 78,2%-kal több árut szállított, mint egy évvel ezelőtt.

Áruforgalom

1951 III. negyedévben a felvásárló nagykereskedelmi vállalatok kenyérgabonából 15 295, kukoricából 5075, burgonyából 5442, zöldségfélékből 5579 vagonnal többet gyűjtöttek be, mint az előző év hasonló időszakában.

A szocialista kiskereskedelem eladási forgalma a múlt évhez képest 38,5%-kal emelkedett. Ezen belül az állami kiskereskedelem 35,0, a szövetkezeti kiskereskedelem 49,2%-kal növelte forgalmát.

1951 III. negyedév végén a szocialista kiskereskedelem bolthálózata 3708 üzlettel, éspedig 2591 állami és 1117 szövetkezeti boltal volt nagyobb, mint 1950 III. negyedév végén.

Beruházások

1951 III. negyedévben a beruházásokra fordított összeg a gyárparban és az építőiparban 55,9%-kal, a mezőgazdaságban 18,2%-kal volt több, mint a múlt év azonos időszakában.

A gyárpar beruházásaiból 92,8% jutott a nehéziparra, 3,6% a könnyűiparra és 3,6% az élelmezési iparra. A negyedévben számos üzembehelyezés

történt. Megindult többek között a kiskúnfélegyházi Középhez Vasszerkezeti Gyár és a jászberényi Aprító Gépgyár termelése. A diósgyőri Kohászati Műveknél üzembehelyeztek egy 80 tonnás Martin-kemencét, a győri Vagongyárban és a borsodnádasdi Lemezgyárban egy-egy elektromoskemencét. Nagyszámú fémmegmunkáló gépet, különböző bányagépeket és számos egyéb termelő berendezést helyeztek üzembe.

A mezőgazdaság a negyedévben 490 darab traktort és több ezer kisebb mezőgazdasági gépet kapott. Villamosítottunk 30 falut, 15 gépállomást, 8 állami gazdaságot és 8 termelőszövetkezeti csoportot.

Huszonnyolc darab különböző méretű hidat és felüljárót adtak át a forgalomnak, többek között a bánhídi, polgárdi és az üllői felüljárókat. A III. negyedévben tovább bővült a vasúti vágányhálózat. Elkészült a Dimitrov-téri aluljáró. A negyedév folyamán számos új lakás épült; egyedül Dunapentelén többszáz lakást készült el. Ezenkívül Komlón, Záhonyban, Tatabányán új óvodák, általános iskolák, tanulóotthonok és ipari tanulóiskolák létesültek. A III. negyedévben adták át rendeltetésének a Közdegdaságtudományi Egyetem 30 millió forintos költséggel készült épületét.

Munkások és tisztviselők számának emelkedése, a munkatermelékenység alakulása

1951 III. negyedévben tovább nőtt a népgazdaság valamennyi ágában a munkások és tisztviselők száma. A gyáriparban és építőiparban foglalkoztatottak száma egy év alatt mintegy 85 000 fővel emelkedett. A gyáriparban foglalkoztatott nők létszáma kb. 66 500 fővel nőtt. A III. negyedévi munkabérialap a gyáriparban az egy évvel ezelőttil 21,4%-kal haladta meg. A gyáriparban az egy főre eső termelés 1951 III. negyedévben 10,1%-kal volt magasabb, mint az előző év megfelelő időszakában. Az emelkedés a bányászatban 4,6%, ezen belül a szénbányászatban 3,5%, a kohászatban 14,5%, a gépgyártásban 14,0%, a textiliparban 5,9%, a ruházati iparban 25,2%. Az építőiparban a munkatermelékenység az előző év azonos időszakához képest 15,7%-kal emelkedett, de a munkaidőt sok helyen még mindig nem használják ki megfelelően. A munkából igazolatlanul távolmaradók száma még sokhelyütt magas.

Egészségügyi és kulturális eredmények

Egészségügyi hálózatunk a tervidőszak folyamán tovább fejlődött. A kórházak befogadóképessége a múlt év megfelelő időszakához viszonyítva 3600 ágygal bővült. A negyedévben megkezdte működését a 200 ágyas dobai állami tudószanatórium. Budapest XIX. kerületében új, modern rendelőintézet létesült. Az ország rendelőintézeti hálózata a múlt év megfelelő időszakához viszonyítva 30 új szakrendeléssel bővült, a rendelőórák száma 17,6%-kal emelkedett.

A társadalombiztosításba bevontak száma egy év alatt 15%-kal emelkedett. A nőknek a termelőmunkában való fokozott részvételét elősegítette a bölcsődei hálózat kibővítése. Egy év alatt a bölcsődékbe beiratott gyermekek száma 54%-kal nőtt. 1951 III. negyedében a szervezett üdülésben résztvevő dolgozók száma mintegy 95 000 volt, azaz 7700-zal több, mint a

múlt év hasonló időszakában. Ezenkívül mintegy 45 000 volt az üdülésben résztvevő ipari tanulók, diákok és gyermekek száma.

1951/1952. tanévben az általános iskolákba 116 000-rel több tanuló iratkozott be, mint 1938-ban. A tanév elején beiratkozott középiskolai tanulók létszáma a háborúelőttinek több mint kétszerese. A munkás- és parasztszármazású tanulók aránya eléri a középiskolákban a 65,3%-ot, az 1937/1938. tanév 4%-ával szemben. A leányhallgatók száma a múlt tanévhez képest 7400-zal emelkedett. Ebben a tanévben számos új egyetem és főiskola kezdte meg működését. Az egyetemi és főiskolai hallgatók száma több mint 40 000, mintegy 25%-kal magasabb a múltévi létszámnál.

1951 III. negyedévében a különböző szaktanfolyamokon résztvevő dolgozók száma 52,5%-kal haladta meg a múlt év hasonló időszakának létszámát. A negyedévben 990 új ipari szaktanfolyam indult.

A kulturális színvonal emelkedését mutatja, hogy a III. negyedévben a kiadott művek példányszáma az előző negyedévhez képest 43,7%-kal, a napilapok összpéldányszáma 5 millióval emelkedett. A mozgóképszínházak száma egy év alatt 455-tel, a mozilátogatók száma közel 4 millióval, a rádió-előfizetők száma 72 000-rel emelkedett.

A szeptember elején rendezett városi és falusi könyvnapokon a dolgozók több mint háromnegyedmillió könyvet vásároltak.